

RODOPIISNÉ KORÁLKY

Z Pece pod Sněžkou

Bohumila Trnková

Vzpomeňte si na tohoto velkého obdivovatele Krakonošovy říše, až půjdete Obrím dolem....

Přibližně v polovině cesty, pár kroků za hájovnou stojí dům čp. 198. Býval obklopen velkou zahradou, která byla úžasnou živoucí galerií květeny Krkonoš. Jak by ne, když tu žil autor stejnojmenné knihy - Květena Krkonoš, vydané v roce 1967. Pana plukovníka Šourka, jak byl obecně oslovován, jsem znala poměrně dobře, vždyť jsem se kolem jejich domu něco nachodila. Tato část cesty se nazývá Růžový důl (850 m n. m.) podle levého přítoku řeky Úpy. Jméno Pece pod Sněžkou je sice odvozeno od těžby rud, ale název „důl“ s ní nijak nesouvisí. „Důly“ jsou krkonošská údolí, vymodelovaná ledovci.

Rod jeho pocházel z Podkrkonoší. S otcem - hospodářským správcem - pobýval na různých harrachovských statcích. Nejlepší mládí prožil v Jilemnici. Měl se stát strojním inženýrem, ale těsně před druhou státní zkouškou byl povolán do vojenské služby, ze které se cestou kolem světa vrací jako účastník našeho prvního odboje. Zůstal v aktivní vojenské službě, kterou skončil jako plukovník jezdeckta. V souvislostech s událostmi roku 1939, ... kdy byl dán na nucený odpočinek, probouzí se v něm stará láska k botanice. Po válce se vrací do kraje svých předků - do Krkonoš. V jeho domě v Peci pod Sněžkou se rodila myšlenka Krkonošského národního parku, zde se konala řada předběžných porad. Sám Josef Šourek jako konzervátor Státní péče o ochranu přírody v Krkonoších vykonal velmi mnoho. Znali ho nejen místní obyvatelé, ale všichni naši přírodovědci i obdivovatelé Krkonoš, ale také nekonečně dlouhá řada rekreatantů, které často vodil po horách, nebo jim po večerech dlouho do noci poutavě přednášel, neboť byl nejen znalcem rostlin, ale celé krkonošské přírody a jejího lidu.

Jednoho dne se na polesí Pec rozdmčel telefon: „Pane polesný, tady je Šourková. Něco se muselo nad námi stát, protože mi teče z vodovodu růžová voda!“ „A čemu se divíte, vždyť ji máte z Růžového potoka,“ zažertoval lesník. A vážnějším hlasem pak dodal: „Hned tam posílám hajnýho, aby to u vás kapku obeznal.“ Záhada byla objasněna velmi brzy, protože lesáři dobře znali „své papenheimské“. Jelení vnitřnosti v potoce a v doprovodu „esenbáka“ nakonec objevený rozčtvrcený kus vysoké v komoře místního pytláka byly dostatečně výmluvnými důkazy.

Paní Šourkovou jsem měla ráda a obdivovala jsem její zjev i vystupování. Byla vyšší, plnější postavy a bohaté šedé vlasy měla vždy pečlivě upravené tak nějak mile starodávně - muchovskovsky secesně. Bylo znát, že pamatuje lepší časy a zařízení jejich bytu mě okouzlovalo. Vycházívávala mi naproti už trochu zanedbanou zahradou, aby zároveň napomenula svou stárnoucí nerudnou přítelkyni, štíhlou třibarevnou kolii. Škoda, že černobílý obrázek navodí představu bohatých růžových polštářků lomikamene vstřícnolistého jen vzdáleně. Uměla jsem jen pojmenovat ještě hořec tolitovitý a alpskou protěž. Později jsem litovala, že jsem se s jejich zahradou neseznámila už dřívě a lépe.

S úctou jsem vždy znovu pohlédla na velký jezdecký portrét jejího muže, bohužel již dekorovaný černou páskou. Kafičko se podávalo v malých šálcích, které byly třikrát starší, než já. A bylo se pořád nač dívat - cínové nádoby v polici, secesní porcelánový servis, masivní a přitom elegantní nábytek, to vše působilo, jakoby se u Šourků zastavil čas. Stačilo pozapomenout, že jste v Krkonoších a sedíce v měšťanském salonku z počátku 20. století, byli jste na rozpacích, jak osklivá je vaše silonová bunda na věšáku.

Šourkovi měli syna, který přibližně od 70. let žil v Holandsku. Jeho ovdovělé matky mi bývalo nesmírně líto; celý rok šetřívávala na svůj štedrovecerní rozhovor se synem. Prosincové telefonní účty obvykle žádaly průměrnou částku 1500 Kčs, tedy přibližně o 300 korun vyšší, než byl její měsíční důchod. Paní Šourková asi po patnácti letech vdovství dům v Růžovém dole prodala a dožila ve smíchovských Ženských domovech.

Pan Šourek byl vzpřímeně, středně vysoké postavy a vojenského držení těla. Měl skromné a přitom důstojné vystupování a jen jeho nejbližší přátelé dobře znali občasný stín hořkosti v jeho očích. Někdejší zásluhy o první republiku, absence „červené knížky“, ale i závist a lidská zloba mu přinesly mnoho ústrků a utrpení. Teprve dubčekovská éra mu přinesla plnou rehabilitaci, ale pozdě. Josef Šourek, narozený 18. 9. 1891 ve Stěžerách u Hradce Králové, zemřel v Trutnově 9. září 1968. Jeho kniha „Květena Krkonoš“ byla výsledkem dvaadvacetileté pilné a nesmírně pečlivé práce. Vyšla v ČSAV roku 1968. O šest let dřívě byla vydána rovněž v ČSAV jeho botanická studie „Rod Petasites v Československu“. Bohužel se obávám, že řadu rostlin, popsanych v jeho „Květeně“ bychom v Krkonoších už dávno nenalezli - smutně postupující devastace Krkonoš navzdory všem ochrannářským snahám neúnavně vykonává své. Památce pana plukovníka Šourka je ve východních Krkonoších věnována věčná upomínka. Je to cesta, nesoucí jeho jméno.

Šourkova cesta Obrím dolem a Úpským rašelinistištěm

1 Dolní stanice lanovky na Sněžku	11 Vodárna pro Sněžku
2 Infostředisko Správy KRNP	12 Úpská jáma
3 Pamětní deska botanika Kaviny	13 Slezský dům (Polsko)
4 Kaplička	14 Úpské rašelinistiště
5 Malá Studniční jáma	15 Luční bouda
6 Dolní Úpský vodopád	16 Rennerův kříž
7 Kovárna	17 Památník obětem hor
8 Čertův hřebínek	18 Výrovka
9 Čertova rokle a Čertova zahrádka	19 Richterovy boudy
10 Na Dolech	20 Pec pod Sněžkou

Literatura: - Krkonoše 3-4/1968 (citace v článku jsou z nekrologu Zdeňka Pilouse)
- Šourek, Josef: Květena Krkonoš, ČSAV Praha, 1967

